INDICES
SCHOLARUM
IN
UNIVERSITATE LITTERARIA CAESAREA DORPATENSI
PER
SEMESTRE PRIUS ET ALTERUM A. MDCCCLXII
A DIE XX. M. IAN. AD DIEM IX. M. IUN.
ET
A KAL. AUG. AD DIEM XIX. M. DECBR.
HABENDARUM.

PRAECEDUNT SYMBOLAE EXEGETICAE AD CURCULIONEM PLAUTINAM.

DORPATI
EX OFFICINA I. C. SCHUENMANNI VIDUAE ET C. MATTIESENI.
MDCCCLXII.

(RECAP)
2903
.814

Ex decreto Senatus Universitatis.
Dorpati pridie Cal. Aug. a. MDCCCLXII.

Dr. Bidder, Rector.

Digitized by Google

Plautinae fabulae ex quo nostra memoria a Friderico Ritschelio primum genuinae formae restitui coeptae sunt, non defuerunt qui praeclaro illius exemplo excitati, et singulas antiqui sermonis reliquias recuperarent et usum loquendi poetae comici perquirerent, et leges metricas quibus idem usus fuerit, sedulo rimarentur, quorum coniuncta opera effectum iri sperandum est, ut quidquid restat emendationis Plautinae habiturum sit aliquando quo tutius nitatur, eoque solo nomine fortasse minus dolendum, quod per duo lustra, si veterum Romanorum sequimur rationem, suscepti operis continuationem, omnium votis expetitam, intermissam videmus. Interpretis autem partes, quae licet ab officio critico plane divelli nequeant, tamen proprium sibi campum requirunt, si unum alterumve exceperis, qui per opportunitatem sive necessitatem criticam ad hanc provinciam delatus sit, paene desertae iacent, ut si quis aut animi remittendi gratia, aut solidioris doctrinae causa, festivissimi poetae mentem assequi cumque aliis communicare voluerit, plerumque se ad Lambinos et Taubmannos reiectum sentiat, quorum animadversiones neque cum forma Plauti, qualis interim evasit, semper conveniunt, neque raro non sufficiunt, quoniam illi modo sensum suum quam antiquitatis praeoptarunt, modo aliorum opiniones congerere, quam proprio Marte veritatem expugnare maluerunt, quod non tam ipsorum vitium, quam temporum fuerit, quippe antiquitatis investigatione et certam viam desiderante et adminiculis quibusdam, quibus nunc adiuvatur, etiamtum destituta. Cuius rei veritatem

1*

(RECAP)
2403.
814

Digitized by Google

cum aliquoties, tum nuper persentiebamus, cum Curculionem Plautinam scholis publicis interpretabamur. Quamobrem anniversaria hac praefandi potestate data visum est fabulae illius aliquot locos proferre, quibus priorum interpretum curae satisfacere non videbantur, ut quatenus nobis contigerit felicioribus esse eruditorum iudicio edoceremur.

Primarium autem huius poetae interpretis officium haud scio an in eo positum esse debeat, ut omnia comici generis instrumenta, quae risus petendi causa adhiberi solent, et observentur et illustrentur. In quibus non ultimum locum tenent dicta ambigua, vel per translationem usurpata, vel hyperbolice et ironice prolata, qualia more suo Plautus per hanc quoque fabulam larga manu disseminavit. In his enim quum eo consilio comparentur, ut decipiant expectationem, eoque hilaritatis sensum excitent, consentaneum est multa significari obscurius quam aperte declarari, et novandi licentiam et fingendi libertatem concessam esse, quibus comici sermonis virtutibus quo clarius Plautinum ingenium exsplendescit, eo magis interpretem decet ad haec attendere atque in iis operam collocare, quae linguae, sententiarum, morumque discrimine tantopere a nostra cogitandi, dicendi vivendique ratione recedunt. Itaque primum ambigue dictorum in Curculione seriem perlustremus.

Atque v. 30 sq. (Fleckeis.) *curato ne sis intestabilis. PH. Quid istuc est verbi? PA. — Quod amas amato testibus praesentibus* (cf. v. 622 *intestatus vivito*) obscenum iocum subesse interpretibus intellectum est conferentibus Mil. gl. v. 1415 *Et si non abeo intestatus.* v. 1426 *PE. Si posthac prehendero ego te hic, separabo a testibus,* neque eosdem v. 41 duplex potestas verbi *obloquere* propter ea quae sequuntur: *PA. Fiat maxume. PH. Etiam* [*tu*] *taces? PA. Nempe obloqui me iusseras. PH. At nunc volo* fugere potuit, neque v. 72. *Me inferre Veneri uoui iam ientaculum* similis oraculi Dodonaei Pyrrho editi amphibolia. In paulo antecedentibus vero v. 46. *Eam volt meretricem facere:* [*at*] *ea me deperit: Ego autem cum illa facere nolo mutuom. PA. Quid ita? PH. Quia proprium facio: amo pariter se-*

mul ubi a plerisque recte observatur acumen quaesitum esse ex vocabulorum oppositorum ***mutuom*** et ***proprium*** concursu, unum Lambinum (licet ineptire visus sit Pistorio) crediderim universam loci sententiam percepisse, post alia haec addentem: 'Hoc igitur dicit Phaedromus, nolle se hac lege Planesium accipere a lenone, ut eam aliquando reddere cogatur: quod eveniret, si mutuum contraheret, sed velle propriam facere, ut perpetuo ea potiatur et fruatur' i. e. nolle se Planesium meretricis loco accipere, sed uxoris atque ad eam rationem Boxhornius quodammodo se applicabat, quum ita scribi mallet v. 47 ***Ego autem cum illo*** (sc. lenone) ***facere nolo mutuom,*** qua tamen mutatione non opus. Nisi enim haec verba per se aut ambigua forent aut subobscura, non quaesivisset mirabundus Palinurus: ***Quid ita?*** quo facto Phaedromus et animi sui declarandi et simul iocandi opportunitatem nanciscitur. — Paulo maiorem operam facessit locus qui continetur v. 240 PA. ***Quin tu aliquot dies Perdura, dum intestina exputescunt tibi. Nunc dum salsura sat bonast. si id feceris, Venire poteris intestinis vilius,*** quum unius personae ore comprehensus et quasi contractus sit, non inter duas ut reliqui distributus, ita ut cum loquentium vicibus ipsae vocabulorum potestates varient. Cardo autem rei in recte accipienda vocabuli salsurae potestate vertitur, quo Plautus iterum et translate quidem usus est Stich. v. 92 (1, 2, 35). Proximus ad veritatem accessit Gronovius, qui posthabitis priorum editorum commentis: 'Nunc dum, inquit, salsura vel muries intestinorum tuorum, quae conservat intestina tua, sat bona est, integra est, facit officium, ut nondum omnia intestina tua computruerint. Et de vita deque eo quod sani restat in intestinis loquitur ut de muria: de ipsis ut de muriaticis loquebatur. Quemadmodum suibus animam pro sale datam dicebat Chrysippus' [ap. Cic. de fin. V, 14, 39. de n. d. 2, 64, 160]. Idem vero quum translatam salsurae vim obtinere statuat, aut non perspexit, qua necessitate salsura cum lenonis intestinis coniuncta esset, aut dicere saltem omisit. Rem autem ita se habere certum est: leno Cappadox, non solum ***conlativo ventre*** (i. e. 'magno et tur-

Digitized by Google

gido', ut interpretatur Paulus Festi p. 58 neque tamen nunc propterea 'quod in eum omnia edulia congeruntur', sed potius hydropico) *atque oculis herbeis* (quales esse solent eorum qui regio morbo sive icterico laborant), sed etiam significanti valetudinis descriptione v. 236 *Lien enecat — lien dierectust* lienosum vel si Palinuro credere malumus (v. 239 morbus hepatiarius) iecinorosum se esse prodit, quos morbos tanquam cognatum genus Caelius Aurelianus eodem libri III capite 4 comprehendit. Cum Plautina morbi diagnosi plane convenit Celsus de med. IV, 9: 'At lienis ubi affectus est, intumescit — venter intentus est: aliquis etiam cruribus tumor est'. Sed inter utrumque etiam convenit de remedio. Neque enim tantum Palinuri consilium: *Ambula: lieni optimumst* Celsus comprobat l. l.: 'Hoc vitium quies auget. itaque exercitatione et labore opus est'. sed apud eundem etiam *salsurae* mentio redit: 'Dulcia omnia inimica sunt. — Edenda sunt salsamenta vel oleae ex muria dura', atque salium in medendis his morbis usum et Plinius n. h. et alii medici antiqui contestantur. Plin. n. h. 31, 103 'Morbo regio laborantis — contra pruritus quos sentiunt — iuvat (sal)'. 32, 101. 'morbo regio (medetur) salsamentum cum pipere ita ut reliqua carne abstineatur'. Pariter Galenus et Scribonius Largus lienosis remedia praescribunt ex ammoniaco et aphronitro comparata. Quid quod ipse Plautus fabula non superstite eandem medicinam apertius atque nostro loco pronunciasse credendus est propter versum Sereni Sammonici de med. praec. sal. c. 23, 429: 'Dulcia, Plautus ait, grandi minus apta lieni', qui fragmentis Plauti addendus est. Salium igitur in liene sanando usus vulgatissimus Palinuro pro fundamento fuit, cui is acerbam aegrotantis inrisionem superstrueret. Hinc enim intestina lenonis propter valetudinem salsamentis plena cum carnibus comparans, quae salsura a putredine defendi solent, (Plin. n. h. 31,98. Salis natura — corpora — defuncta etiam a putrescendi tabo vindicans ut durent ita per secula. Cens. de d. n. Alexandriae inter eos qui mortuos sallunt. cf. Plin. n. h. 11, 184 Aegyptii, quibus mos est cadavera adservare medicata) ut simul con-

Digitized by Google

temptum hominis propter quaestum infamis sibique ob heri amores invisi significaret, monet eum ut perduret quousque intestina nuncdum bene sallita contabuerint, ita enim fore, ut, qui nullius sit pretii, aliqua corporis parte deminutus atque eatenus melior factus, (i. e. ***intestinis vilius***, de abl. causali cf. Holtze, Syntax. prisc. scriptorr. Lat. I. p. 142) citius emptorem sit inventurus. Lambinus praeterea iocum subesse videri 'morbo hepatiario' (v. 239) ex lenonis responsione: 'Facilest miserum inridere' coniecit, neque tamen sibi rem liquere, quam Freundius Lex. s. v. de amore per iocum intelligendo interpretatus est. Quo nomine utrumque verum vidisse crederem, nisi graviores causae obstarent, quibus commoti fuerint Acidalius et Bothius ut versum huius scenae 29 huc migrare iuberent (***Lien dierectust. PA. Ambula: id lieni optumumst***), quo interposito lenonis prae tumore et dolore aegre incedentis verba: ***Facilest miserum inridere*** ad ambulandi praeceptum referenda sunt. — Ambiguitas quaedam rursus inesse videtur v. 382 ***Cupio aliquem*** [***mi***] ***emere puerum, qui usurarius Nunc mihi quaeratur***, ita enim ut statuam permovet quod subsequitur: ***usus est pecunia***, neque praetermittendum quod praecedit in extremo v. 381 ***esurit***, sono quidem ultimae v. 382 voci cognatum, re diversum. Usurarius autem puer fere idem sonat atque usuarius, quo Luco argentarius ad muneris officia tanquam ministro uteretur (de quibus trapezitarum pueris cf. Beckeri Charikles. T. 1. p. 296), propriè vero est is, qui usuras comparat, corpore puta (Amph. V, 2, 5. 1135. ***Alcumenae usuram corporis Cepi***), quem vulgo meritorium dicebant (Cic. Phil. II, 11, 105), quemadmodum meretrices Suetonio Claud. 11. plenius meritoria scorta audiunt. — Magis mirari subit, quód interpretes adhuc non plane perspexerunt ambiguitatem, quam poeta v. 400 sq. data opera incomitiandi et inforandi verbis subdidit. ***CV. Adulescens, ob rem puplicam hoc intus mihi Quod insigne habeo, quaeso ne me incomities. LV. Licetne inforare, si incomitiare hau licet? CV. Non inforabis me quidem, nec mihi placet Tuum profecto nec forum nec comitium.*** Illa enim per ludibrium a

comitio et foro derivata esse ipsa Curculionis extrema verba aperiunt, neque tamen hac observatione totius loci subtilitas exhausta est. Serio enim dixerat Curculio: ***quaeso ne me incomities***, unde ad iocandum progreditur Luco ita ut et inauditum inforandi verbum fingat ad exemplum incomitiandi, et hoc sibi a comitio deducendum placere significet. Curculio vero, in quem Luco inclementius invectus erat, non de comitio cogitarat, sed ab 'incomi' suum finxerat ***incomities.****) Atque adiectivi illius nunc unum quidem testimonium superest apud Macrobium, sepultarum vocum suscitatorem perpetuum Sat. 1, 7, 32. 'Alii cereos non ob aliud mitti putant quam quod hoc principe ab incomi et tenebrosa vita quasi ad lucem et bonarum artium scientiam editi sumus'. Paulus autem Festi quum hoc praebeat p. 107: 'Incomitiare significat tale convicium facere, pro quo necesse sit in comitium, hoc est in conventum, venire. Plautus: Quaeso ne me incomities', quod mea quidem sententia ad Luconis tantum verba (v. 401) quadrat, interpretes in eo acquieverunt, moris Plautini in dictis ambiguis parum diligentes. Glossae nimirum illius quisquis auctor est, videtur ex uno Plauti loco, non satis intellecto, suam interpretationem concinnasse. Sagaciores se praestiterunt iidem interpretes in altero verbo explanando, quo ad perforandi obscenam potestatem allusisse poetam sibi persuaserunt, quanquam et huius usus nullum praeterea exemplum extat, neque feliciter Taubmannus verso Rud. II, 4, 5 (418), quem Palmerius ita constituit: ***Item ut affectam: nam nunc nihil est, qua te inaniem***, similem turpitudinem inaniendo sibi deprehendisse visus est. Recte tamen et Taubmannus et Joa. Fred. Gronovius haeserunt in verbis v. 399 ***hoc intus mihi Quod insigne habeo*** interpretum opinioni nihil aliud esse, quam in me, in ore meo merito diffisi. Intus enim adverbium non aliter usurpatur, nisi ut extra vel foris cogitatione saltem suppleri possit. Curculio igitur, qui militis gloriosi

*) Id quod subolusse iam B. F. Schmiedero (Comment. perpet. in Plauti Comoed. p. 127) nunc demum video.

Digitized by Google

libertum (v. 413) et socium rerum gestarum (v. 438 *In Coriam quia nudius quartus venimus Ex India* cf. v. 394: *Catapulta hoc ictumst mihi Aput Sicyonem*) se praedicat, quemque verisimile est, quo magis condicioni suae et mandato fidem faceret militari habitu prodiisse (cf. v. 464 *ornamenta quae locavi*), respiciens ad arma, quae reapse gestabat, aut saltem in bello gestare simulabat, recte utique dixit: *ob rem puplicam hoc intus mihi Quod insigne habeo,* quoniam insignia militaria ob rem publicam bene gestam accepta extrinsecus conspiciebantur. — Iterum veterum interpretum plerique mihi peccasse videntur, quod in enarrando loco, qui continetur v. 412 sq. *LV. Quis tu homo'st? CV. Libertus illius, quem omnes Summanum vocant. LV. Summane, salve. qui Summanus? fac sciam. CV. Quia vestimenta* [*mea*]*, ubi obdormivi obrius, Summano: ob eam rem me omnes Summanum vocant. LV. Alibi te meliust quaerere hospitium tibi: Aput me profecto nihil est Summano loci* summanandi verbum (v. 416) e Summani dei natura repetere, quam aliunde derivare maluerunt, cuius dei nomen quum Arnob. adv. g. V. 37 in Proserpinae raptu aperte pro Dite posuerit (cf. Mart. Cap. 2 qui summum Manium interpretatur), hinc Curculionem Summani exemplo omnia quae incidant avide rapere, furari, retinere autumarunt, quorum opinioni adstipulatos esse et Freundium (Lex.) et nuper Prellerum (Röm. Myth. p. 218) miror. Multo rectius ii, qui ut Meursius Plautum e sub et manu composuisse submanare i. e. *ὑποχείριον ποιεῖν* et ludere voluisse in allitteratione perspexerunt, cui ipsa Romanorum pronunciandi consuetudo favere videri posset (Pers. 450. *Solet illa recte sum manus succedere*), nisi obstarent alia. Primum enim sine iusta causa Summanum furum patronum esse voluerunt, qui potius species quaedam sit Iovis (Or. n. 1216: 'V. S. L. M. Iovi Alto Summano'), cui nocturna fulgura, ut illi diurna, tribuebantur, (Augustin. de c. d. IV, 23, 4) quemque propter nocturnum imperium cum Dite vel Plutone confundebant. Hinc Merkelius ad Ov. Fast. p. CCVIII satis ingeniose Submanum (Pl. Bacch. 4, 8, 54) eundem fuisse Nocturno Etruscorum et omi-

Digitized by Google

nis causa a meliore proximo matutino tempore (sub, mane) nomen accepisse suum coniecit. Poterat v. d. hoc quoque addere, quod Nocturnum deum Varro in Saturis perpetuo ***sopore*** et ***ebrietate*** torpidum introduxit (si modo Varronis sunt, quae ap. Aug. de c. d. frustra quaesivisse Oehlerus fatetur p. 239), quod eundem Plautus Amph. 1, 1, 116 (272) ***obdormivisse ebrium*** dicit, quemadmodum nostro loco Curculio, Summanus personatus, ***ubi obdormivi ebrius*** tanquam nocturni dei consuetudinem imitatus, pronunciat. Sed his quoque, ut incertis abstinendum est. Deinde vero, ut ad Meursium revertar, a manu summanandi verbum propterea nunc derivari nequit, quod qui ebrii obdormiunt eos quidvis aliud potius agere quam vestimenta, sive sua sive aliena, furari per somnum solere credendum est. Itaque unum superesse video ut summanare Plautus e particula sub et manando composuerit, simulque hoc novaverit, quod transitiva potestate novicium vocabulum usurpavit. Iam vides rursus hoc loco turpem iocum latere quoniam summanare vestimenta non multum distet a summeiendo, quo tamen vocabulo et similibus Plautus, tanquam spurcis constanter abstinuit. Nunc demum intelligitur, quid sibi velint illa 'ubi obdormivi ebrius', quae priorum interpretum rationem si sequaris aut repugnant aut frigent. Neque nunc disconvenit Luconis responsum ad aliud hospitium ablegantis Curculionem, qui scilicet timendus sit ne per ebrietatem et somnum vestimenta, lectum, cubiculum inquinet. Vestimenta enim quanquam Plautus appellare solet quae induuntur corpori, tamen nihil videtur impedire, quominus vestimentorum nomine stragulae vestes et tegimenta lectorum comprehendantur (cf. Dig. 34, 2, 23 (al. 24). 50, 16, 45), unde additamenti Fleckeiseniani [mea] veritatem addubitare licebit. Possit quidem huc trahere aliquis choragi verba v. 464 ***Ornamenta quae locavi metuo ut possim recipere,*** metuentis scilicet vestitui scenico Curculioni praebito propter illius confessionem periculosam, sed sucophantae mentio atque annulus militi surreptus sufficere videntur ad eum metum incutiendum, modo ne quis cum Lambino ex halophantae appellatione habitum mari-

Digitized by Google

num Curculionis colligat. Ceterum confitendum est, iam ante nos Geppertium versione Germanica (Berol. 1845. p. 51) verum summanandi sensum expressisse: 'Weil ich die Kleider, wenn ich trunken eingenickt, Zu berieseln pflege. Deshalb heiss ich Rieselgott'. De Summano deo igitur toto loco nihil praedicatur, nihil inde de natura eius concludi potest, ut mihi adeo incertum sit, volueritne Plautus plane dei nomen ponere, nam si nobiscum statueris militari ornatu parasitum in scenam prodiisse, non dissimile vero erit, eundem ficticio Summani nomine non dei illius, sed potius summi ordinis militaris, quales sunt primani, quartani, decumani, honorem sibi arrogasse. Qua de re quamcunque opinionem conceperis, hoc constare protinus largieris, Plautum Summani nomen tanquam ambiguum proposuisse, unde mox praeter exspectationem humilem summanandi significationem eliceret.

Transeo iam ad locos alios, quos licet nullis quaesitae ambiguitatis ambagibus obscurati sint, tamen nondum liquido perceptos esse sentio. Sic in verbis Palinuri, quibus is Planesium heri oculis amplexibusque sese non divellentis increpat v. 189: '***Quid ais propudium? Tune etiam cum noctuinis oculis odium me vocas, Ebriolae persolla nugae?*** noctuini oculi cum interpretibus non sunt pro deformibus vel ingrati Romanis coloris vel tanquam avis inauspicatae accipiendi. Ipsa enim puella non solum amatori suo sed etiam Palinuro lepida videtur (v. 167), mox liberalis (v. 209), eadem lenoni bella (v. 521), neque coruscantes noctuae oculi, quae Minervae sacra fuit, cui et ipsi ut aetheris ignei deae γλαυκώπιδος epitheton inditum est (cf. Preller, Griech. Myth. p. 155. Welcker, Gr. Götterl. 1. p. 303. Gaedechens, Glaukos, p. 36 ann.) propterea ad puellam translati ullam cavillandi vel convitiandi potestatem facere poterant. Sed tenendum est totum primum fabulae actum noctu peragi, atque hunc nocturnum et clandestinum congressum a servo herili iuveni obici (v. 22, 49). Idem ubi amantum iuvicem se depereuntium testis factus est, in sententia perseverans, non sibi temperare potest, quin exclamet v. 181: ***Quid tu? Venerin pervigilare te uouisti***

Digitized by Google

Phaedrome? et mox propter molesta verba ab hero male mulcatus (v. 196) ***Veneris noctuvigilae*** fidem implorat. Itaque nulla videtur esse causa proclivior, cur noctuinos oculos puellae tribuerit, quam quod ipsi quoque nocturnos illos atque clandestinos amores, tanquam indignos criminetur, similitudine petita a noctua, quae nocturno tempore volet, interdiu vero hebetes oculos habeat. Haec autem cum ceteris convitiis, quibus eam persequitur propter inhonestam condicionem, optime conspirant. — Curculio ubi se a Therapontigono esse eo ostendere conatur, quod nimium quantum exaggerando illius victorias celebrat, nondum videtur observatum esse, eundem in describenda statua aurea solida, quam ille factis monumentum suis esse voluerit, non prorsus fortuito ***septempedalem*** mensuram posuisse (v. 441). Nam ut certum est eo modulo significari simulacrum, quod naturalem hominis speciem aut aequet aut excedat (Gell. 3, 10, 10 'Praeter hoc modum esse dicit (Varro) summum adolescendi humani corporis septem pedes'), ita in his quoque rebus antiquitus sive leges sive morem obtinuisse fidem faciunt Livius, 8, 10, 12: 'si is homo qui devotus est moritur, probe factum videri: ni moritur, tum signum septem pedes altum aut maius in terram defodi' et Plinius n. h. 34, 24 de legatis Romanorum a Teuta Illyriorum regina interfectis agens: 'Non omittendum videtur quod annales annotavere, tripedaneas iis statuas in foro statutas: haec videlicet mensura tunc erat' (cf. Müller. Hdb. d. Archäol. d. K. § 420, 3). Qua data occasione verbo monendum est Plautum in significatione multitudinis incertae non solum sexcentorum numero, sed etiam ***quingentorum*** uti, nostrae fabulae v. 587. ***In tritico facillume Vel quingentos curculiones pro uno faxo reperies,*** Mil. gl. 1, 1, 52: ***Quid in Cappadocia, ubi tu quingentos semul, Ni hebes machaera foret, uno ictu occideras?*** Aul. 3, 6, 17 ***Qui intromisisti in aedibus quingentos coquos.*** — Locum affectus plenum habemus V, 2, 22 sq. (v. 621 sq.), quo et ipsa τοῦ ἀναγνωρισμοῦ περιπέτεια continetur, et antestandi ritus vivide repraesentatur. Hinc crebrae personarum mutationes, quas editores ali

Digitized by Google

aliter dispertiunt, interpretes neque satis, neque eodem modo omnes explicant. Nobis quid videatur paucis significemus. Phaedromus militem propter furtivae atque ingenuae virginis mercatum in ius vocat (v. 621): ***Ambula in ius.*** Ille renititur: ***THERAP. Non eo.*** Ad Curculionem conversus ***PH. Licet antestari?*** Negat ***TH. Non licet.*** Iam exsecratur militem Phaedromus. Simul vero ***CV.*** testem se offert: ***At ego*** (is sum), ***quem licet*** (antestari). Itaque advocat eundem Phaedromus ut auriculam prehendat: ***Tu accede huc.*** Miles ut impediat rem: ***Servum antestari? vide. CV.*** illius calumnia obstupefactus, neque vero verberans militem: ***Hem, Vt scias me liberum esse.*** Iam quae subsequuntur ***Ergo ambula in ius*** quomodo militis esse possint, non video. Sunt enim aut continuantis Curculionis, aut quod praestat Phaedromi, qui militis tergiversatione explosa in ius vocationem repetit, quemadmodum Saturio Pers. IV, 9, 8 et 13 ***Age ambula in ius leno. — Surdus sum: ambula.*** Qua re exacerbatus miles verberat Curculionem, addito: ***Hem tibi.*** Qui sequitur v. 626 nullam dubitationem admittit. Sed proximo v. 627 Phaedromi sermo ex subita animi conversione explicandus, non enim perseverat in iure persequendo, sed quo militem iratum placet sibique morigerum faciat, ad partes eius transire simulat Itaque ad Curculionem conversus PH.: ***Accede huc tu,*** non eo consilio ut testem faciat, sed ut militi dedat. ***ego illum*** (Curculionem) ***tibi*** (Therapontigono) ***dedam.*** Neque tamen dedit, sed retinet. Curculionem autem tacere iubet: ***tace.*** Retinuisse vero Phaedromum parasitum ostendunt militis placati verba v. 633 ***Mitte istum: ego dicam omnia.*** Denique v. 634 verba: ***Face me certiorem*** [***te***] ***obsecro*** non Phaedromo, sed Planesio tribuenda sunt, cui ad militis genua etiamtum provolutae is statim respondeat: ***Ego dicam, surge.*** — Scenae extremae v. 693 ***TH. Collum obstringe, abduce istum in malam crucem*** et v. 702 ***PH. Mitte istum*** non possunt intelligi, nisi sumas puerum militis sive lorarium affuisse, cui illa mandantur.

Supersunt quaedam levioris momenti, quae similibus locis comparatis expediri possunt. Planesii dictum 1, 3, 56 (v. 212) ***Hem, istoc verbo***

Digitized by Google

vindictam para, quo praeeunte Gronovio Holtzius p. 142 recte ablativum causae agnovit, illustrat Men. II, 1, 26 (v. 251). *Hem, Illoc enim verbo iam esse me servom scio.* Verbum autem rem quae verbo significatur cum Gronovio interpretabimur, ad totum enunciatum praegressum referentes. cf. Aulul. 3, 6, 11. *Illud mihi verbum non placet: quod nunc habes.* Truc. 4, 2, 32. *Verum est verbum, quod memoratur: ubi amici, ibidem opus.* — II, 2, 18 *Si quidem incubare qui periurarint velint, Locus non praebiberi potis est in Capitolio*, eo efficacius ipsi lenoni Cappadoci poeta tribuit, quod ita suorum morum censuram agit. Perfidiam enim lenonum ut ipsis propriam Plautus Merc. 1, 1, 50 ponit, periurum lenonem Apul. Flor. III. p. 16. — V, 3, 20 sq. *PL. Bene et pudice me domi habuit. TH. Hau voluntate id sua: Aesculapio huic habeto quom pudica's, gratiam, Nam si is valuisset, iam pridem quoquo posset, mitteret.* Haec quum per se dubia sint, et a Phaedromi dicto: *Eam volt meretricem facere* lucem accipiunt, et Asin. 1, 3, 195 *illa alio ibit tamen*, v. 229 *dic, quid me aequom censes pro illa tibi dare, Annum hunc ne sit cum quiquam alio?* v. 196 *nam si ea durarent mihi, Mulier mitteretur ad te* —.

Digitized by Google

I. Scholae Ordinis Theologorum.

HENRICUS KURTZ, D., Exegeticae et linguarum orientalium P. P. O., Ord. Theol. h. t. Decanus: 1) Historiam canonis V. T. tradet sec. F. Keilium (Lehrb. d. Einl. ins A. T., 2. Aufl., Frankf. 1859) d. Mart. h. V et VI et Merc. h. V; 2) Iesaiae partem priorem explanabit d. Merc. h. VI et dd. Ven. et Sat. h. V et VI; 3) in Seminario theologico exercitationes exegeticas moderabitur.

ARNOLDUS CHRISTIANI, D., Theologiae practicae P. P. O., ad concionandum in sacris academicis publice constitutus: 1) Theologiae practicae partem I exponet sec. Nitzschium (Pract. Theol., Bonn 1847) d. Lun. h. XII, d. Mart. h. XI et XII, dd. Jov. et Ven. h. XI; 2) Lutheri catechismum explicabit dd. Jov. et Ven. h. XII; 3) in Seminario theologico exercitationes homileticas et catecheticas moderabitur d. Merc. h. X et XI.

MAURITIUS AB ENGELHARDT, D., Historiae ecclesiasticae et litter. theol. P. P. O.: 1) Historiae ecclesiasticae partem III sec. Kurtzium (Lehrb. d. Kirchengesch., 4. Aufl., Mitau 1860) tradet quater h. VIII et d. Ven. h. VIII; 2) Historiam biblicam N. T. sec. Lichtensteinium (Lebensgesch. Jesu in chronol. Uebers., Erlang. 1856) quater h. VIII; 3) in seminario theologico Augustini de civ. d. libros interpretandos proponet d. Iov. h. III.

Digitized by Google

IOANNES LUETKENS, theol. Mag., eccles. Univ. pastor, ad doc. publice constitutus, et in Gymn. Dorpat. praeceptor sup. ord.: 1) Evangelium et Epistolas Ioannis apostoli explicabit quinquies h. IV.

II. Scholae Ordinis Iureconsultorum.

CAROLUS DE RUMMEL, D., Iuris provincialis Livoniae, Esthoniae et Curoniae P. P. O., Ord. Iurec. h. t. Decanus: 1) Ius civile Livonicum et Esthonicum docebit sec. F. E. Bungium (Liv- u. esthländ. Privatr., Dorp. 1847) quinquies h. X; 2) Praxin extraiudicialem communem et provincialem ter h. IX; 3) Processum criminalem provincialem moderabitur d. Ven. h. IX.

VICTOR ZIEGLER, D., Iuris Criminalis, Processus Criminalis, Historiae Iuris et Litterarum iuridicar. P. P. O.: 1) Institutiones Iuris Romani profitebitur sec. Muellerum (Lehrb. d. Instit., Lpz. 1858) quinquies h. IX; 2) Historiam iuris Romani tradet sec. fontes et Rudorffium (Roem. Rechtsgesch., Lpz. 1859) quinquies h. IX; 3) Iurisprudentiam comparativam, sec. fontes d. Lun. h. IV et V, et d. Mart. h. V.

OTTOMARUS MEYKOW, D., Iuris civilis tam Romanae quam Germanicae originis, Iuris administrationis generalis et Iurisprudent. pract. P. P. O., iudicii Univ. appellatorii et revisorii praeses: 1) Historiam iuris Germanici tradet sec. F. Walterum (Deutsche Rechtsg., 2. Aufl., Bonn 1857) ter h. XII et d. Iov. h. X et XII; 2) Philosophiam iuris sec. L. A. Warnkoenigium (Philos. iuris delin., ed. alt., Tubing. 1855) ter h. X.

AUGUSTUS BULMERINCQ, D., Iuris Publici, Iuris gentium et Politicae P. P. O.: 1) Ius publicum commune docebit sec. Bluntschli (Allg. Staatsr., 2 Thle., München. 1857) ter h. VI et d. Iov. h. V et VI;

Digitized by Google

2) Historiam iuris gentium recentiorem sec. H. Wheaton (Histoire des progr. du droit d. g. en Europe et en Amérique dep. la paix de Westphalie jusqu'à nos jours. Lpz. 1853) d. Merc. h. XI; 3) Ius publicum Anglicum sec. R Gneistium (D. heut. engl. Verfassungs- u. Verwaltungsr., Berl. 1854—1859) dd. Lun. et Mart. h. XII.

IOANNES ENGELMANN, iur. mag., Iuris Rossici P. P. O. vicarius: 1) Iuris publici Rossici partem I tradet sec. Codicem Imperii ed. a. 1857 d. Mart. h. III et IV et dd. Merc. Iov. Ven. h. III; 2) Iuris publici Rossici partem II in usum iurisprudentiae et diplomatiae studiosorum, sec. Cod. Imp. ed. 1857 dd. Merc. Iov. Ven. h. IV; 3) Ius politiae Rossicae tradet vicarius sec. Cod. Imp. a. 1857 dd. Mart. Iov. Ven. h. XI.

Cathedra Iuris Rossici altera vacat.

OSWALDUS SCHMIDT, iurispr. mag., ad docendum publice constitutus: 1) Encyclopaediam et methodologiam iurisprudentiae tradet, sec. Arndts (Iur. Encycl. u. Methodol., München 1860) dd. Lun. Merc. Ven. h. V; 2) Exercitationes ad libellos processuales et iudiciales pertinentes moderabitur d. Mart. h. V et d. Iov. h. V et VI.

III. Scholae Ordinis Medicorum.

RUDOLPHUS BUCHHEIM, D., Diaeteticae, Materiae medicae, Historiae med. et litterar. med. P. P. O., Ord. med. h. t. Decanus: 1) Pharmacologiae partem I exponet sec. libr. a se ed. (Lehrb. der Arzneimittellehre, Leipzig 1859) quinquies h. IX; 2) Historiam artis medicae sec. Haeserum (Lehrb. d. Gesch. d. Med., Jena 1853) d. Merc. Iov. Ven. h. VIII; 3) Encyclopaediam et me-

Digitized by Google

thodologiam disciplinarum medicarum sec. Foersterum (Grundr. d. Encycl. u. Method. d. Med., Iena 1857) d. Iov. h. X.

GEORGIUS ADELMANN, D., Chirurgiae P. P. O.: 1) Chirurgiae theoreticae partem II exponet (morbos organorum respirationis, nutritionis, generationis, motus et nervorum) sec. Vidal-Bardeleben (Lehrb. d. Chirurgie u. Operationsl., Berlin 1857) quinquies h. III; 2) Ophthalmologiam sec. Pilzium (Lehrb. d. Augenheilkunde, Prag 1859) dd. Lun. Mart. Iov. Sat. h. V; 3) Clinicam ambulatoriam chirurgicam et ophthalmiatricam moderabitur quotidie h. X.

FRIDERICUS BIDDER, D., Rector Universitatis, Physiologiae et Pathologiae P. P. O.: Physiologiae generalis et specialis, experimentis et demonstrationibus illustratae partem I docebit sec. Dondersium (Physiol. d. Menschen, Leipzig 1858, 2. Aufl.) quotidie h. IX.

GUIDO DE SAMSON-HIMMELSTIERN, D., Medicinae politicae P. P. O.: 1) Hygieinen publicam et Politiam medicam civilem sec. Schürmayerum exponet (Handbuch d. med. Polizei, Erlangen 1856, 2. Aufl.) et sec. Cod. Imp. Ross. ed. a. 1857 dd. Mart. Merc. Iov. Ven. h. VI; 2) Practicum et casuisticum medicoforense instituet dd. Merc. et Ven. h. V; 3) Exercitationes clinicas in nosocomio moderabitur quotidie h. XII.

CAROLUS CLAUS, D., Pharmaciae P. P. O.: 1) Pharmaciam sec. Gottliebium medicinae studiosos docebit, quinquies h. XI; 2) Chemiae pharmaceuticae partem II exponet in usum pharmaceutarum sec. Gottliebium et Streckerum, quinquies h. IX; 3) Exercitationes analyticas cum medicinae et pharmaciae studiosis instituet dd. Merc. et Ven. h. II.

ERNESTUS REISSNER, D., Anatomiae P. P. O.: 1) Anatomiae humanae partem I sec. Hyrtlium (Handb. d. Anat. d. Menschen, 6. Aufl.) quinquies h. XII; 2) Anatomiam microscopicam sec

Digitized by Google

Koellikerum (Handb d. Gewebelehre, 3. Aufl.) d. Lun. h. XI et XII et d. Merc. h. XI; 3) Exercitationes histologicas instituet d. Iov. h. II et III et d. Sat. h. II, III, IV.

GEORGIUS AB OETTINGEN, D., Prorector Univ., Chirurgiae P. P. O.: 1) Exercitationes clinicas chirurgicas moderabitur quotidie h. XI; 2) Cursum operationum instituet quotidie h. IV et V.

IOANNES DE HOLST, D., Artis obstetriciae et scientiae morbor. mulier. et infant. P. P. O.: 1) Artem obstetriciam docebit sec. Spiegelbergium (Lehrb. d. Geburtsh., 1858) quotidie h. X; 2) Exercitationibus clinicis obstetriciis praeerit quotidie h. IX.

VICTOR WEYRICH, D., Therapiae et Clinices P. P. O.: Exercitationes clinicas therapeuticas et stationarias et ambulatorias moderabitur quotidie h. XII.

ADOLPHUS WACHSMUTH, D., Therapiae et Clinices P. P. O.: 1) Pathologiae et Therapiae specialis partem I sec. Niemeyerum (Lehrb. d. spec. Pathol. u. Therap., Berl. 1858–61) quinquies h. XII, et Pathologiam universalem exponet, semel h. XII; 2) Exercitationibus policlinicis praeerit quotidie h. IV.

CAROLUS KUPFFER, D., Prosector et P. P. E. O.: 1) Anatomiae descriptivae partem II sec. Hyrtlium (Lehrb. d. mensch. Anat., 5. Aufl., Wien 1857) tradet quotidie h. VIII; 2) Exercitationes anatomicas moderabitur quotidie h. II et III.

ARTHURUS BOETTCHER, D., Pathologiae generalis et anatomiae pathologicae P. P. E. O.: 1) Anatomiam pathologicam tradet sec. Foersterum (Handb. d. spec. pathol. Anat., Lpz. 1854) quinquies h. X; 2) De epizootiis disseret sec. Kreutzerum (Grundr. d. ges. Veterinärmedicin, Erlangen 1853) d. Sat. h. X; 3) Exercitationes histologicas pathologicas moderabitur dd. Merc. et Sat. h. II et III.

Digitized by Google

GUSTAVUS REYHER, D., ad docend. publice constitutus: 1) Propaedeuticae clinicae cum demonstrationibus coniunctae partem II (Laryngoscopiam, Ophthalmoscopiam, cet.) exponet sec. Czermak (D. Kehlkopfspiegel u. s. Verwerth., Lpz. 1860), Zanderum (d. Augenspiegel, Leipzig u. Heidelberg 1859) et Schwendam (Anl. z. physikal. Krankheitsunters., Wien 1858); 2) Doctrinam morborum cordis et venarum et arteriarum profitebitur sec. H. Bambergerum (Lehrb. d. Krankh. d. Herzens, Wien 1851) dd. Mart. et Ven. h. VIII.

HENRICUS SAHMEN, D., ad docendum publice constitutus, Wachsmuthium prof. in moderandis exercitationibus policlinicis adiuvabit.

FRIDERICUS BECKMANN, Mag. phil., Apothecarius doctus: Propaedeuticen mathematico-pharmaceuticam tradet sec. Wiegandium (Lehrb. d. Mathem., 5. Aufl.) et Stammerum (Sammlung v. chem. Rechenaufgaben für Pharmaceuten, Fabrikanten) quotidie h. VIII.

IV. Scholae Ordinis Historicorum et Philologorum.

LUDOVICUS STRUEMPELL, D., Philosophiae P. P. O., Ord. Hist. et Phil. h. t. Decanus: 1) Logicam docebit sec. librum suum (Entwurf der Logik, Leipzig u. Mitau 1846) dd. Lun. Iov. Ven. h. IX; 2) Historiam philosophiae sec. librum suum (Gesch. d. griech. Philos., 2 Thle, Lpz. 1854—1861) et Reinholdum (Gesch. d. Phil., Jena 1857) quinquies h. V.

MICHAEL ROSBERG, D., Academiae Caesar. doctrinar. Socius E. O., linguae Rossicae litterarumque Rossicarum P. P. O.: 1) Opera scriptorum Rossicorum saec. VIII interpretabitur, dd. Lun.

Digitized by Google

Merc. Ven. h. VI; 2) Exercitationes vertendi et scribendi Rossice moderabitur dd. Mart. et Iov. h. VI; 3) Historiae litterarum Rossicarum partem I tradet dd. Iov. et Ven. h. V et d. Sat. h. XII.

LUDOVICUS MERCKLIN, D, Eloquentiae, Philologiae classicae, Aestheticae et Historiae artis P. P. O.: 1) Mythologiam Graecam et Romanam exponet sec. Prellerum (Griech. Mythol., 2. Aufl., Berl. 1860. Roem. Mythol., Berl. 1858) quinquies h. XI; 2) Quintiliani institutionum librum X enarrabit dd. Lun. et Mart. h XII; 3) Monumenta artis antiquae in museo asservata explicabit d. Iov. h. XII.

THEODORUS GRASS, D., Disciplinarum quae pertinent ad Oeconomiam publicam, ad reditus et ad rem mercatoriam P. P. O. vices agens: 1) Doctrinam sumtuum et reditnum exponet sec. Rau (Grunds. d. Finanzw., 4. Aufl., 1859) quater h. X et d. Iov. h. IV; 2) Statisticen provinciarum Rossiae Balticarum sec. Bornhauptium (Entwurf einer geogr.-statist.-histor. Beschrbg. Liv-, Ehst- und Curlands, Riga 1855) et Hueckium (Darstellung d. landwirthsch. Verhältn. in Ehst-, Liv- u. Curland, Leipzig 1845) ter h. IV; 3) Exercitationes camerales moderabitur d. Ven. h. VI et VII.

CAROLUS RATHLEF, D., Disciplinar. historicar. P. P. O.: 1) Historiae universalis partem I (Historiam antiquam) tradet sec. Weberum (Allg. Weltgesch., 3 Bde., Leipzig 1857—61) quinquies h. IV; 2) Exercitationes historicas cum fontium perscrutatione coniunctas moderabitur d. Lun. h. X, XI, XII.

CAROLUS SCHIRREN, D., Scientiar. geograph. et statist. P. P. O.: 1) Historiam et Theoriam Statisticae tradet sec. Moreau de Jonnès (Eléments de Statistique, Paris 1856) d. Merc. h. XI et d. Sat. h. XI et XII; 2) Historiam Livoniae praesertim inde a sacris per Lutherum reformatis sec. Krusii tabulas 1841

Digitized by Google

dd. Mart. Merc. Ven. h. XII; 3) Historiae Rossicae partem I vicarius tradet sec. Ustrialowium (Gesch. Russlands, St. Petersburg 1851) dd. Mart. et Ven. h. XI et d. Sat. h. X.

CAROLUS PAUCKER, Mag. ph., Historiae Litterariae, Philologiae Classicae et Paedagogicae P. P. O. vicem implens: 1) Syntaxin linguae Latinae explicabit adhibita Zumptii Grammatica d. Lun. h. IV et dd. Merc. Ven. Sat. h. XII; 2) Demosthenis orationem de corona interpretabitur dd. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV.

Cathedra Historiae Rossicae vacat.

V. Scholae Ordinis Physicorum et Mathematicorum.

ALEXANDER PETZHOLDT, D., Oeconomiae et Technologiae P. P. O., Ord. Physic. et Math. h. t. Decanus: 1) De re pecuaria disseret sec. Weckherlinum (D. landwirthsch. Thierprod., Stuttgart u. Tübingen 1846) quinquies h. XI; 2) Encyclopaediam rei silvaticae tradet sec. Heyerum (Encycl. d. ges. Forstwiss., Lpz. 1854) et Cottam (Grundr. d. Forstw., Dresden u. Leipzig 1843) ter h. XII; 3) Exercitationes terras chemice explorandi moderabitur quotidie h. definienda.

ALEXANDER BUNGE, D., Botanicae P. P. O.: 1) Botanicen universalem sec. versionem Decandollii a se editam iterum Lps. 1844 et Schachtium (Grundr. d. Anat. u. Physiol. d. Gewächse, Berl. 1859) exponet quinquies h. IX; 2) Historiam botanicae sec. E. Meyerum (Gesch. d. Botanik, Königsberg 1854—56) d. d. Merc. h. XII; 3) Exercitationes plantas explicandi et definiendi ubi coeli temperies admiserit, instituet dd. Mart. et Ven. h. IV.

Digitized by Google

HENRICUS MÆDLER, D., Astronomiae P. P. O.: 1) Geographiam mathematicam docebit sec. librum suum (Hdb. d. math. Geogr. Stuttg. 1841) dd. Lun. Merc. Ven. h. IV; 2) Astronomiam sphaericam cum astrognosia sec. Ssawitschium (Sphär. Astron. übers. v. Götze, Berlin 1852) dd. Lun. et Merc. h. V; 3) Historiam astronomiae recentioris, sec. Airy et Jahnium, d. Ven. h. V.

LUDOVICUS KÆMTZ, D., Physicae P. P. O.: 1) Physicae partem I exponet sec. librum suum (Lehrb. d. Phys., Halle 1839) et Moussonem (Physik, Zürich 1859) quinquies h. XI; 2) Theoriam lucis sec. Radickeum (Optik, Berlin 1840) ter h. XII.

FERDINANDUS MINDING, D., Mathesis applicatae P. P. O.: 1) Geometriae analyticae et trigonometricae elementa tradet sec. Plückerum (Analyt.-geometr. Entwickelungen, Essen 1828) quinquies h. X; 2) Theoriam aequationum sublimiorum sec. Schnuse (Theorie d. Gleichungen, Braunschw. 1850) et Fourierium (Analyse des équations déterminées, Paris 1831) dd. Merc. Iov. Ven. h. XI; 3) Calculum variationum exponet sec. librum suum (Hdb. d. Differential- u. Integralrechnung, Berlin 1836) dd. Lun. et Mart. h. XI.

CAROLUS SCHMIDT, D., Chemiae P. P. O.: 1) Chemiae generalis partem II (Chemiam organicam) docebit sec. Ch. Gerhardt (Traité de Chimie organique, Paris 1856) ter h. X; 2) Chemiam agrariam sec. Liebigium (D. Chemie in ihrer Anwendung auf Agricultur, 5. Aufl., Braunschweig 1840) dd. Iov. Ven. Sat. h. X; 3) Chemiam physiologicam sec. C. G. Lehmannum (Lehrb. d. physiol. Chem., Lpz. 1854, 3. Aufl.) ter h. XI; 4) Exercitationibus analyticis et periculis practicis in laboratorio praeerit ter h. XI.

PETRUS HELMLING, D., Mathesis purae P. P. O.: 1) Calculi differentialis et integralis partem II (calculum integralem) ex-

Digitized by Google

ponet sec. Mindingium (Hdb. d. Differential- u. Integralrechnung, Berl. 1834) quinquies h. VIII; 2) De geometricae planae capitibus quibusdam disseret d. Iov. h. XII; 3) Exercitationes calculi integralis moderabitur sec. Rognerum (Materialien z. höheren Anal., Gratz 1854) ter h. IX.

CONSTANTINUS GREWINGK, D., Mineralogiae P. P. O.: 1) Mineralogiam generalem tradet sec. F. Naumannum (Hand- und Lehrbücher d. Mineralogie u. Geognosie, Leipzig 1854—60) quinquies h. XIII; 2) Crystallographiam sec. C. Rammelsbergium (Lehrb. d. Krystallogr., Berlin 1852) dd. Mart. Iov. Sat. h. XI.

GUSTAVUS FLOR, D., Zoologiae P. P. E. O.: 1) Zoologiam comparativam inferiorum animalium (Arthrozoa, Malacozoa, Actinozoa, Protozoa) exponet sec. Sieboldium (Lehrb. d. Anat. d. wirbellosen Thiere, Berlin 1848) ter h. IX; 2) Historiam et Litteras Zoologiae tradet sec. Spix (Gesch. u. Beurthl. aller Systeme in d. Zool., Nürnberg 1821) et Bibliothecam historico-naturalem ab Engelmanno et Caro ed. Lips. 1846—1862) d. Lun. h. X; 3) Araneidas Europaeas tractabit sec. Walckenaer et Gervais (Histoire naturelle des Insectes. Aptères. Paris 1833—47) dd. Mart. et Merc. h. X.

CAROLUS RATHHAUS, Academiae socius, Architectus univ. practicus per tres primos anni menses: 1) Elementa architecturae in usum agronomorum tradet sec. Engelium (Hdb. d. landwirthsch. Baukunst, Writzen 1852), quinquies h. III; 2) Exercitationes delineandi architectonice et geometrice moderabitur dd. Lun. et Iov. h. XII et I.

In usum agronomorum UNTERBERGERUS, prof., scholae veterinariae director, de morbis animalium domesticorum disseret dd. Mart. Iov. Sat. h. VI.

Digitized by Google

VI. Professor Theologiae et Philosophiae Studiosis ecclesiae orthodoxae Graecae addictis destinatus.

PAULUS ALEXEJEW, Mag., Sacerdos primarius, Studiosis eccles. orthodox. Graec. addictis: 1) Theologiam moralem tradet sec. programma a Synodo sanctissime dirigente confirmatum ter h. IV; 2) Ius ecclesiasticum in usum iurisprudentiae studiosorum exponet sec. programma a Synodo sanctiss. dirigente confirmatum ter h. V.

VII. Praeceptor religionis Studiosis ecclesiae catholicae addictis destinatus.

HENRICUS KOSSOWSKI, Mag., Sacerdos, Studiosis eccles. cathol. Rom. addictis Dogmaticam tradet sec. Libermanni Demonstrationem christianam et catholicam, Tornaci a. 1850 editam, dd. Merc. et Sat. h. VI.

VIII. Lectiones linguarum et artium.

Linguas recentiores docebunt Lectores publice constituti ex legibus academicis gratis, binis per hebd. horis:

Esthonicam Carolus Mickwitz, in Gymnasio Dorpatensi inspector, qui 1) Etymologiam linguae Esthonicae tradet sec. Ahrens (Gramm. d. ehstn. Sprache, Reval 1853) et Fählmannum (a. Abhdlg. über d. ehstn. Nomina, Dorpat 1844, b. Programm über d. esthn. Verba, Dorpat 1844) d. Merc. h. II; 2) Exercitationes loquendi et scribendi Esthonice moderabitur d. Merc. h. III.

Letticam Hermannus Clemenz, qui: 1) Etymologiam linguae Letticae tradet sec. Hesselbergium (Lett. Sprachl., Mitau 1844) et Rosenbergerum (Formenl. d. lett. Spr., Mitau 1848)

Digitized by Google

d. Mart. h. III; 2) Exercitationes loquendi et scribendi Lettice instituet d. Ven. h. III.

Germanicam Augustus Riemenschneider, in Gymnasio Dorpatensi praeceptor sup. ord., qui Ulfilae Gothicam bibliorum versionem interpretabitur d. Mart. h. II et III.

Francogallicam Augustus Sager, linguae Gallicae in Gymnasio Dorpatensi praeceptor, qui 1) Molierii fabulas explicabit d. Mart. h. IV; 2) Exercitationes vertendi e Germanica in Francogallicam linguam instituet d. Ven. h. V.

Munere lectoris linguae Rossicae vacuo, Superiorum permissu Gustavus Scheffler ad interim 1) Exercitationes vertendi e Rossica in Germanicam linguam instituet quater h. V; 2) Exercitationes scribendi Rossice dd. Ven. et Sat. h. V.

Munera lectorum linguae Italicae et Anglicae vacant.

Artium itidem magistri publici binis quisque horis gratis operam suam litterarum studiosis dicabunt:

Artem delineandi docebit Woldemarus Krueger, Academiae socius, dd. Lun. et Iov. h. II.

Artem musicam Fridericus Brenner, d. Lun. ab h. vespert. VII usque ad X.

Artem rudibus batuendi Georgius Knigge.

Artem natandi Alexander Stoeckel.

Operis mechanici magistrum se offert Brueckner, Mechanicus Universitatis.

Munus magistri artis saltandi vacuum.

IX. Instituta publica.

In Seminario Theologico omnes Ordinis Theol. Professores institutiones et exercitationes quater per hebd. exhibebunt. De hoc instituto adeant Studiosi Prof. KURTZ, h. t. Decanum.

Digitized by Google

In Nosocomio academico exercitationes moderabuntur therapeuticas Proff. WEYRICH et WACHSMUTH, chirurgicas Prof. ADELMANN et AB OETTINGEN, — in aedibus obstetriciis exercitationes obstetricias Prof. DE HOLST, in Nosocomio centrali Prof. DE SAMSON.

Bibliotheca universitatis patebit dd. Merc. et Sat. h. II—IV, reliquis diebus h. III—IV; professoribus dd. Merc. et Sat. h. X—XII et II—V, reliquis diebus h. X—I et h. III—V. Qui eam contemplari cupiunt adeant bibliothecarium ANDERS.

Museum artis qui cupiunt videre, Directorem adeant MERCKLIN; qui Antiquitatum patriarum Museum Directorem SCHIRREN; qui Apparatum Chemiae Directorem SCHMIDT; qui Apparatum oeconomicum atque technologicum Directorem PETZHOLDT; qui Collectionem pathologicam Directorem BIDDER; qui Apparatum physicae Directorem KAEMTZ, qui Collectionem mineralogicam Directorem GREWINGK.

Theatrum anatomicum spectare cupientibus monstrabit Director REISSNER; Collectionem zoologicam Director FLOR; mathematicam Director MINDING; chirurgicam Director ADELMANN; obstetriciam Director DE HOLST.

Speculam astronomicam monstrabit Director MAEDLER, hortum botanicum Director BUNGE; institutum pharmaceuticum Director CLAUS.

Digitized by Google

I. Scholae Ordinis Theologorum.

HENRICUS KURTZ, D., Exegeticae et linguarum orientalium P. P. O., Ord. Theol. h. t. Decanus: 1) Historiam biblicam Veteris Testamenti tradet sec. libros suos (Gesch. d. alten Bundes, 2. Aufl. 2 Bde., Berlin 1858, Lehrb. d. heil. Gesch., 9. Aufl., Königsberg 1864) dd. Lun. Mart. Iov. h. V et d. Merc. h. V et VI; 2) Psalmos selectos explicabit dd. Lun. Mart. Iov. h. VI; 3) In Seminario theologico selectos prophetarum locos interpretandos proponet d. Merc. h. III.

ARNOLDUS CHRISTIANI, D., Theologiae practicae P. P. O., ad concionandum in sacris academicis publice constitutus: 1) Ioannis Apocalypsin explanabit dd. Lun. et Ven. h. XII et dd. Mart. et Iov. h. XI et XII; 2) In Seminario theologico exercitationes homileticas et catecheticas moderabitur d. Merc. h. XI et XII.

ALEXANDER AB OETTINGEN, D., Dogmat. et Moral. Theol P. P. O.: 1) Prolegomena et Historiam Dogmaticae tradet sec. Philippium (Kirchl. Glaubensl., Th. I.) dd. Lun. Ven. Sat. h. XI; 2) Dogmaticae partem I sec. H. Schmidium (Luth. Dogmat., 4. Aufl., 1856) dd. Lun. Mart. Iov. Ven. Sat. h. X.

MAURITIUS AB ENGELHARDT, D., Historiae ecclesiasticae et litter. theol. P. P. O.: 1) Encyclopaediam theologiae sec. Hagenbach (Theol. Encycl., 6. Aufl., 1860) ter h. VIII; 2) Historiae ecclesiasticae generalis partem I tradet sec. Kurtzium (Handb.

Digitized by Google

d. Kircheng., 2. Aufl., 1858) quater h. IX et d. Ven. h. VIII; 3) In seminario theologico exercitationes historico-ecclesiasticas moderabitur et Augustini de civitate Dei libros interpretandos proponet d. Iov. h. III.

IOANNES LUETKENS, theol. Mag., eccles. Univ. pastor, ad doc. publice constitutus, et in Gymn. Dorpat. praeceptor sup. ord.: 1) Symbolicen exponet sec. Guerickium (Symbolik, 2. Aufl., Lpz. 1861) dd. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV.

GUILELMUS VOLCK, D., ad docendum publice constitutus: 1) Grammaticam linguae Hebraicae docebit sec. Sefferum (Elementarb. d. hebr. Spr., 3. Aufl., Lpz. 1861) dd. Mart. Merc. Iov. h. XI; 2) Grammaticam linguae Arabicae, adiuncta Korâni lectione sec. Casparium (Arab. Gramm., 2. Aufl., Lpz. 1859) dd. Lun. et Iov. h. XII; 3) Hiobi librum interpretabitur dd. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VI.

II. Scholae Ordinis Iureconsultorum.

CAROLUS DE RUMMEL, D., Iuris provincialis Livoniae, Esthoniae et Curoniae P. P. O., Ord. Iurec. h. t. Decanus: 1) Historiam Iuris provincialis tradet sec. F. G. Bungium (Einltg. in d. liv-, esth- und curländ. Rechtsg., Reval 1849) Introductiones historicas in Ius provinciale provinc. Balt. (Petrop. 1845) et studia sua, adhibito simul Helmersenio (Gesch. d. livl. Adelsrechts) quinquies h. IX; 2) Processum civilem provincialem ordinarium sec. fontes quinquies h. X.

VICTOR ZIEGLER, D., Iuris Criminalis, Processus Criminalis, Historiae Iuris et Litterarum iuridicar. P. P. O.: 1) Ius criminum commune tradet sec. Marezollium (D. gem. deutsche Criminalr. als Grundl. d. neueren Strafgesetzgebungen, 3. Aufl., Lpz. 1856) qua-

Digitized by Google

ter h. V et d. Lun. h. IV; 2) Historiam litterariam iuridicam sec. Hugonem (Gesch. d. roem. R. seit Justinian, 3. Aufl., Berl. 1830) ter. h. IX.

OTTOMARUS MEYKOW, D., Iuris civilis tam Romanae quam Germanicae originis, Iuris administrationis generalis et Iurisprudent. pract. P. P. O.: 1) Pandectarum partem I exponet sec. Arndtsium (Lehrb. d. Pand., 3. Aufl., München 1859) ter. h. XII et d. Iov. h. X et XII; 2) Ius civile Germanicum sec. Gerberum (Syst. d. deutsch. Privatr., 7. Aufl., Jena 1861) ter h. X; 3) Exercitationes iuridicas moderabitur d. Sat. h. XII.

AUGUSTUS BULMERINCQ, D., Iuris Publici, Iuris gentium et Politicae P. P. O.: 1) Ius gentium (materiale et formale) docebit sec. librum suum (Systematik d. Völkerr., Dorp. 1858) et Heffterum (D. europ. Völkerr. d. Gegenw., Berl. 1855) quater h. VI et d. Iov. h. XI; 2) Ius mercatorium maritimum et cambiale commune, Rossicum et provinciale sec. Thoelium (D. Handelsrecht, Götting. 1854, 3. Aufl.) Kaltenbornium (Grunds. d. pract. europ. Seerechts, Berl. 1851) et fontes publicos, ter h. XI.

IOANNES ENGELMANN, iurispr. mag., Iuris Rossici P. P. O. vices gerens: Ius privatum Rossicum docebit dd. Mart. Merc. Iov. Ven. h. III et IV.

Cathedra Iuris Rossici altera vacat.

OSWALDUS SCHMIDT, iurispr. Mag., ad docendum publice constitutus: 1) Ius redituum et camerale Rossicum tradet sec. fontes dd. Mart. Merc. Iov. h. IV; 2) De negotiorum in collegiis publicis Livoniae gerendorum modo disseret d. Ven. h. V.

III. Scholae Ordinis Medicorum.

RUDOLPHUS BUCHHEIM, D., Diaeteticae, Materiae medicae, Historiae med. et litterar. med. P. P. O., Ord. med. h. t. Decanus: 1) Phar-

Digitized by Google

macologiae partem II docebit sec. librum a se editum (Lehrb. d. Arzneimittellehre, Leipzig 1859) dd. Mart. Merc. Iov. h. XI; 2) Artem recipiendi sec. Choulant (Anleitg. z. ärztl. Receptirkunst, Leipzig 1834) d. Ven. h. XI; 3) Diaeteticam sec. Oesterleinium (Handb. d. Hygieine, Tübingen 1857) dd. Lun. Merc. Iov. h. VIII.

GEORGIUS ADELMANN, D., Chirurgiae P. P. O.: 1) Operationum chirurgicarum doctrinam exponet sec. Linhardum (Compend. d. chirurg. Operationsl., Wien 1856) et Malgaigne (Manuel de médecine opératoire, Paris 1861) quinquies h. III; 2) Deligationum chirurgicarum rationem sec. Burgerum (Handb. d. chirurg. Verbandl., Stuttg. 1849) dd. Lun. Merc. Ven. h. V; 3) Exercitationes chirurgicas ambulatorias et ophthalmiatricas moderabitur, quotidie h. X.

FRIDERICUS BIDDER, D., Rector Universitatis, Physiologiae et Pathologiae P. P. O.: 1) Physiologiae specialis partem alteram experimentis et demonstrationibus microscopicis illustratam docebit sec. Funkium (Lehrb. d. Physiol., 3. Aufl., Leipzig 1861), quinquies h. X et d. Sat. h. X.

GUIDO DE SAMSON-HIMMELSTIERN, D., Medicinae politicae P. P. O.: 1) Medicinam forensem docebit medicinae et iurisprud. studiosos sec. Casperum (Handbuch d. ger. Medicin, 3. Aufl., Berl. 1860), et Cod. Imp. ed. a. 1857 dd. Mart. Merc. Iov. Ven. h. VI; 2) Politiam medicam militarem et Hygieinen militarem sec. Niemannum (Militair-Medicinal-Polizei, Lpz. 1829) et Cod. mil. (Св. военн. постановлений) ed. a. 1859 d. Mart. h. V; 3) Exercitationes clinicas in Nosocomio moderabitur quotidie h. XII; 4) Exercitationes obductorias, quoties fieri poterit, instituet.

CAROLUS CLAUS, D., Pharmaciae P. P. O.: 1) Chemiae pharmaceuticae partem primam in usum pharmaciae studiosorum

Digitized by Google

tradet sec. Gottliebium (Handb. d. pharm. Chemie, Berl. 1856) quotidie h. IX; 2) Pharmacognosiam sec. Schleidenum et Wiggersium exponet in usum medicorum et pharmaceutarum ter h. XI; 3) Exercitationes analyticas medicinae et pharmaciae studiosorum moderabitur, dd. Mart. et Ven. h. II.

ERNESTUS REISSNER, D., Anatomiae P. P. O.: 1) Anatomiae descriptivae partem alteram tradet sec. Hyrtlium (Handb. d. menschl. Anat., 6. Aufl.) dd. Mart. Merc. Iov. Ven. Sat. h. XII; 2) Anatomiam comparativam sec. Rathkeum (Vergl. Anat. d. Wirbelthiere) d. Lun. h. XI et XII et d. Merc. h. XI; 3) Exercitationes histologicas moderabitur d. Iov. h. II et III et d. Sat. h. II III IV.

GEORGIUS AB OETTINGEN, D., Prorector Univ., Chirurgiae P. P. O.: 1) Chirurgiae theoreticae partem I exponet sec. Wernherum (Handb. d. allg. u. spec. Chir., Giessen 1846—56) dd. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV; 2) Exercitationes clinicas chirurgicas stationarias moderabitur quotidie h. XI.

IOANNES DE HOLST, D., Artis obstetriciae et scientiae morbor. mulier. et infant. P. P. O.: 1) Mulierum morbos exponet sec. Veitium (Lehrb. d. Krankh. d. weibl. Geschlechtsorg., Erlang. 1855) ter h. X; 2) Infantium morbos sec. Gerhardtium (Lehrb. d. Kinderkrankh., Tübing. 1861) dd. Iov. Ven. Sat. h. X; 3) Exercitationibus clinicis obstetriciis praeerit quinquies h. X; 4) Exercitia in phantasmate obstetricio instituenda moderabitur d. Ven. h. VIII et d. Sat. h. VIII et IX.

VICTOR WEYRICH, D., Therapiae et Clinices P. P. O.: 1) Pathologiae et therapiae specialis partem II exponet sec. Wunderlichium (Handb. d. Path. u. Therap., Stuttg. 1852—56) quotidie h. III; 2) Exercitationes clinicas therapeuticas, stationarias et ambulatorias moderabitur quotidie h. XII et I.

ADOLPHUS WACHSMUTH, D., Therapiae et Clinices P. P. O.: 1) Exer-

Digitized by Google

citationes therapeuticis stationariis et ambulatoriis praecerit quotidie h. XII; 2) Pathologiam et therapiam specialem et therapiae generalis partem alteram docebit sec. Niemeyerum (Lehrb. d. spec. Therap., Berl. 1858—61) quotidie h. XII.

CAROLUS KUPFFER, D., Prosector et P. P. E. O.: 1) Anatomiae humanae partem I tradet sec. Hyrtlium (Lehrb. d. menschl. Anat., 6. Aufl.. Wien 1859) quotidie h. VIII; 2) Exercitationes anatomicas moderabitur quotidie h. II et III.

ARTHURUS BOETTCHER, D., Pathologiae universalis et Pathologiae anatomicae P. P. E. O.: 1) Pathologiam generalem, experimentis et demonstrationibus microscopicis illustratam docebit sec. Virchowium (Handb. d. Pathol. u. Ther., Bd. I., Erlang. 1854) quinquies h. X; 2) Exercitationes histologicas pathologicas moderabitur d. Sat. h. II et III.

GUSTAVUS REYHER, D., ad docend. publice constitutus: 1) Propaedeuticen clinicam (Auscultationem, percussionem, al.) exponet sec. Schwanderum (Anltg. zur physikal. Krankenunters. u. Diagnostik, Wien 1858) adiunctis exercitationibus practicis dd. Mart. Iov. Sat. h. VIII: 2) Morbos organorum respirationis sec. Niemeyerum (Spec. Pathol. u. Therap., Th. I., Berl. 1862) dd. Lun. Merc. Ven. h. VIII.

HENRICUS SAHMEN, D., ad docendum publice constitutus, Wachsmuthium prof. in moderandis exercitationibus policlinicis adiuvabit.

FRIDERICUS BECKMANN, Mag. phil., Apothecarius doctus: 1) Propaedeuticen mathematico-pharmaceuticam tradet sec. Wiegandium (Lehrb. d. Mathem. f. d. Schul- und Privatunterricht, 5. Aufl.) et Stammerum (Sammlung von chem. Rechenaufgaben für Pharmaceuten, chemische Fabrikanten u. s. w.) quotidie h. VIII; 2) Exercitationes pathologico-chemicas moderabitur ter h. II et III.

Digitized by Google

IV. Scholae Ordinis Historicorum et Philologorum.

LUDOVICUS STRUEMPELL, D., Philosophiae P. P. O., Ord. Hist. et Phil. h. t. Decanus: 1) Psychologiam docebit sec. Volkmannum (Grundriss d. Psychol., Halle 1856) dd. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V; 2) Metaphysicam sec. Hartensteinium (Probleme u. Grundl. d. allg. Metaph., Lpz. 1836) dd. Lun. Mart. Ven. h. IX.

MICHAEL ROSBERG, D., Academiae Caesar. doctrinar. Socius E. O., linguae Rossicae litterarumque Rossicarum P. P. O.: 1) Auctores saeculi XVIII Rossicos explicabit dd. Lun. Merc. Ven. h. VI; 2) Historiae litterarum Rossicarum saeculi XVIII partem I tradet dd. Iov. et Ven. h. V et d. Sat. h. XII; 3) Rossice scribendi exercitationes moderabitur dd. Mart. et Iov. h. VI.

LUDOVICUS MERCKLIN, D., Eloquentiae, Philologiae classicae, Aestheticae et Historiae artis P. P. O.: 1) Historiam artis antiquae exponet sec. O. Muellerum (Handb. d. Arch. d. Kunst, 3. Aufl., Breslau 1848) et H. Brunnium (Gesch. d. gr. Künstler, 2 Thle., Braunschw. 1853—59) quater h. XI et d. Iov. h. X; 2) Theocriti idyllia explanabit, ter h. XII.

THEODORUS GRASS, D., Disciplinarum quae pertinent ad Oeconomiam publicam, ad reditus et ad rem mercatoriam P. P. O. vices agens: 1) Oeconomiae publicae encyclopaediam tradet sec. Roscherum (Grundl. d. Nationalök., 4. Aufl., 1862) et Schaeffle (D. Nationalök., Lpz. 1861) quater et d. S. h. X; 2) Statisticen reditnum publicorum comparativam, sec. Redenum (allg. vglch. Finanzst., Darmst. 1851—56) adhibitis documentis publicis novissimis statisticis d. Merc. h. Vet d. Ven. h. Vet VI.

Digitized by Google

CAROLUS RATHLEF D., Disciplinar. historicar. P. P. O.: 1) Historiae universalis partem II (Historiam medii aevi) tradet sec. Leonem (Lehrb. d. Universalgesch., Bd. II., 3. Aufl., Halle 1854) quinquies h. IV; 2) Historiam systematis civitatum Europae sec. Heerenum (Handb. d. Gesch. d. Europ. Staatensyst., 5. Aufl., Götting. 1830) ter h. V.

CAROLUS SCHIRREN, D., Scientiarr. geograph. et statist. P. P. O.: 1) Statisticen comparativam civitatum magnarum exponet sec. Redenum (Culturstat., 1846) et sec. documenta publica statistica dd. Merc. Ven. Sat. h. X; 2) Statisticen populationis sec. Wappaeum (Bevölkerungsstat., 1860) dd. Mart. Merc. Ven. h. XI; 3) Historiae Rossicae partem II tradet vicarius sec. Ustrialowium dd. Mart. Merc. Ven. h. XII et d. Sat. h. XI et XII.

CAROLUS PAUCKER, Mag. ph., Philologiae classicae, Historiae Litterariae et Paedagogicae P. P. O. vicem implens: 1) Historiam litterariam Graecorum tradet, adhibito Hormanni breviario hist. litt. Graecor., ed. Magdeburgi 1849, dd. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV et d. Sat. h. XI; 2) Horatii Sermones interpretabitur dd. Iov. Ven. Sat. h. XII.

V. Scholae Ordinis Physicorum et Mathematicorum.

ALEXANDER PETZHOLDT, D., Oeconomiae et Technologiae P. P. O., Ord. Physic. et Math. h. t. Decanus: 1) Encyclopaediam rei rusticae tradet sec. Segnitzium (30 Bücher v. d. Landwirthsch., Bd. 1. 2., Lpz. 1847—51) dd. Lun. et Mart. h. XI et XII et d. Merc. h. XI; 2) Historiam rei rusticae sec. Segnitzium (Bd. 3., Lpz. 1851) d. Merc. h. XII; 3) Exercitationes terras chemice explorandi moderabitur dd. Iov. Ven. Sat. h. X XI XII.

Digitized by Google

ALEXANDER BUNGE, D., Botanicae P. P. O.: 1) Botanicen pharmaceuticam tradet sec. Sillerum (Lehrb. d. Pharmacie, Dorpat 1848) dd. Merc. Iov. Ven. h. XII; 2) Botanicen ruralem sec. Schleidenum (Physiol. d. Pflanzen f. Landwirthe, Braunschweig 1850) et adversaria sua, dd. Merc. Iov. Ven. h. IX; 3) Exercitationes plantas explicandi et definiendi moderabitur quamdiu coeli temperies permittet d. Iov. h. IV et V.

HENRICUS MÆDLER, D., Astronomiae P. P. O.: 1) Astronomiam theoricam tradet sec. manuale suum dd. Lun. Merc. Ven. h. IV; 2) Astronomiam physicam sec. Moebium et Enke dd. Lun. Merc. Ven. h. V.

LUDOVICUS KÆMTZ, D., Physicae P. P. O.: 1) Physicae partem II exponet sec. librum a se editum (Lehrb. der Experimentalphys., Halle 1839) et Moussonum (D. Physik auf Grundl. d. Erfahrungen, Zürich 1860) ter h. XI; 2) De lucis polarisatae phaenomenis disseret sec. Radickium (Optik, Berl. 1842) ter h. XII.

FERDINANDUS MINDING, D., Mathesis applicatae P. P. O.: 1) Staticen exponet sec. compendium suum ed. Berol. 1838, dd. Lun. Mart. Iov. Ven. h. X; 2) Calculum eventuum probabilium sec. Laplace (Théorie des probabilités, Paris 1820) dd. Lun. Mart. Iov. h. XI; 3) Integrationem aequationum differentialium tractabit sec. librum suum (ed. Petrop. 1862) d. Merc. h. X et d. Ven. h. XI; 4) Artem dimetiendorum agrorum docebit d. Merc. h. III et IV.

CAROLUS SCHMIDT, D., Chemiae P. P. O.: 1) Chemiae partem I docebit sec. Règnault (cours élémentaire de Chimie, Paris 1854) quinquies h. X; 2) Historiam Chemiae exponet sec. Koppium (Gesch. d. Chemie, Braunschw. 1843) d. Sat. h. X; 3) Exercitationibus practicis et analyticis praeerit quotidie h. XI.

PETRUS HELMLING, D., Mathesis purae P. P. O.: 1) Mathesin elementarem docebit sec. Baltzerum (Lehrb. d. Elementarmath.)

Digitized by Google

et Schlömilchium (D. Geometrie d. Masses) quinquies h. VIII; 2) Analysis partem algebraicam sec. Schlömilchium (Algebr. Anal.) dd. Lun. et Merc. h. IX; 3) Calculi integralis species quasdam, inprimis functionum ellipticarum exponet sec. Durège (Theorie d. ellipt. Function., Lpz. 1861) dd. Mart. Iov. Ven. h. IX; 4) Geometriae elementaris partes quasdam tractabit sec. adversaria sua d. Ven. h. XII.

CONSTANTINUS GREWINGK, D., Mineralogiae P. P. O.: 1) Orycto gnosiam docebit sec. Quenstedtium et Naumannum (Hand- u. Lehrbücher der Mineralogie) quotidie h. XII; 2) Historiam mineralogiae dd. Merc. et Sat. h. I.

GUSTAVUS FLOR, D., Zoologiae P. P. E. O.: Zoologiam universalem tradet sec. Troschelium et Rutheum (Handb., 5. Aufl., Berlin 1859) quinquies h. IX et d. Ven. h. I.

CAROLUS RATHHAUS, Academiae socius, Architectus univ. practicus per tres ultimos anni menses: 1) Elementa architecturae docebit sec. Dietlein (Grundzüge s. Vorlesgg. auf der Bauakad., in Crelle's (Journal für die Bauk., Bd. 3—5, Berlin 1830—32) quinquies h. III; 2) Exercitationes delineandi architectonice et geometrice instituet dd. Lun. et Iov. h. I et II.

In usum agronomorum UNTERBERGERUS, prof., scholae veterinariae director, de morbis animalium domesticorum disseret dd. Mart. Iov. Sat. h. VI.

VI. Professor Theologiae et Philosophiae Studiosis ecclesiae orthodoxae Graecae addictis destinatus.

PAULUS ALEXEJEW, Mag., Sacerdos primarius, Studiosis eccles. orthodox. Graec. addictis: 1) Historiam biblicam et ecclesiasti-

Digitized by Google

cam sec. programma a Synodo Sanctissime dirigente confirmatum tradet, alteram adhibitis libris Священная Исторія Ветхаго Завѣта. T. 1. и 2. Спб. 1857 г., Свящ. Ист. Нов. Зав. Спб. 1859 Михаила Богословскаго, alteram adhibito libro Исторія Христіанской Церкви Чельцова Спб. 1861. ter h. IV; 2) Theologiam dogmaticam sec. Antonium Догматическое богословіе Православной каѳолической, восточной Церкви, Изд. 4., Спб. 1849 г. ter h. V.

VII. Praeceptor religionis Studiosis ecclesiae catholicae addictis destinatus.

HENRICUS KOSSOWSKI, Mag., Sacerdos, Studiosis eccles. cathol. Rom. addictis Doctrinam moralem tradet sec. Staphii Epitomen theol. moral. etc. Oeniponti 1842 editam, dd. Merc. et Ven. h. VI.

VIII. Lectiones linguarum et artium.

Linguas recentiores docebunt Lectores publice constituti ex legibus academicis gratis, binis per hebd. horis:

Esthonicam Carolus Mickwitz, in Gymnasio Dorpatensi inspector, qui 1) Syntaxin linguae Esthonicae tradet sec. Ahrensium (Gramm. d. ehstn. Sprache, II. Satzlehre, Reval 1853) d. Merc. h. II; 2) Exercitationes Esthonice loquendi scribendique instituet d. Merc. h. III.

Letticam Hermannus Clemenz, qui: 1) Etymologiam linguae Letticae tradet sec. Hesselbergium (Lett. Sprachl., Mitau 1848) et Rosenbergerum (Formenl. d. lett. Spr., Mitau 1848) d. Mart. h. III; 2) Exercitationes loquendi et scribendi Lettice instituet d. Ven. h. IV.

Germanicam Augustus Riemenschneider, in Gymnasio Dorpatensi praeceptor sup. ord., qui 1) Historiae litterarum Germanicarum tempora Klopstockii et Lessingii tractabit sec. Gervinum et

Digitized by Google

H. Kurzium dd. Mart. et Iov. h. III; 2) Ulfilae versionem gothicam interpretari perget aut scriptorem antiquum germanicum explanabit; 3) Exercitationes Germanice scribendique in usum peregrinorum instituet d. Iov. h. III.

Francogallicam Augustus Saget, in Gymn. Dorp. linguae gallicae praeceptor, 1) Syntaxin linguae Francogallicae exponet sec. Borel (Grammaire française à l'usage des Allemands, Stuttg. 1842) d. Mart. h. V; 2) Exercitationes loquendi et scribendi Francogallice moderabitur d. Ven. h. V.

Munere lectoris linguae Rossicae vacuo, Superiorum permissu Gustavus Scheffler ad interim 1) Exercitationes vertendi e Rossica in Germanicam et e Germanica in Rossicam linguam instituet quater h. V; 2) Exercitationes scribendi Rossice dd. Ven. et Sat. h. V.

Munera lectorum linguae Anglicae et Italicae vacant.

Artium itidem magistri publici binis quisque horis gratis operam suam litterarum studiosis dicabunt:

Artem delineandi docebit Woldemarus Krueger, Academiae socius, dd. Lun. et Iov. h II.

Artem musicam Fridericus Brenner, d. Iov. h. VII VIII IX vespert.

Artem rudibus batuendi Georgius Knigge.

Operis mechanici magistrum se offert Bruecker, Mechanicus Universitatis.

Munera magistrorum artis saltandi et natandi vacant.

IX. Instituta publica.

In Seminario Theologico omnes Ordinis Theol. Professores institutiones et exercitationes quater per hebd. exhibebunt. De hoc instituto adeant Studiosi Prof. KURTZ, h. t. Decanum.

Digitized by Google

In Nosocomio academico exercitationes moderabuntur therapeuticas Proff. WEYRICH et WACHSMUTH, chirurgicas Prof. AB OETTINGEN et ADELMANN, — in aedibus obstetriciis exercitationes obstetricias Prof. DE HOLST, in Nosocomio centrali Prof. DE SAMSON.

Bibliotheca universitatis usque ad Kal. Octobres patebit dd. Merc. et Sat. h. II—IV, reliquis diebus h. III—IV inde a Kal. Oct. quotidie ab h. II usque ad crepusculum; professoribus usque ad Kal. Octbr. dd. Merc. et Sat. h. X—XII et II—V, reliquis diebus h. X—I et h. III—V inde a Kal. Oct. quotidie h. X—XII et h. II—IV. Qui eam contemplari cupiunt adeant bibliothecarium ANDERS.

Museum artis qui cupiunt videre, Directorem adeant MERCKLIN; qui Antiquitatum patriarum Museum Directorem SCHIRREN; qui Apparatum Chemiae Directorem SCHMIDT; qui Collectionem oeconomicam atque technologicam Directorem PETZHOLDT; qui Collectionem physiologicam Directorem BIDDER; qui collectionem pathologicam Directorem BOETTCHER; qui Apparatum physicae Directorem KAEMTZ, qui Collectionem mineralogicam Directorem GREWINGK.

Theatrum anatomicum spectare cupientibus monstrabit Director REISSNER; Collectionem zoologicam Director FLOR; mathematicam Director MINDING; chirurgicam Director AB OETTINGEN; obstetriciam Director DE HOLST; pharmacologicam Director BUCHHEIM.

Speculam astronomicam monstrabit Director MAEDLER; hortum botanicum Director BUNGE; institutum pharmaceuticum Director CLAUS.

Digitized by Google

Princeton University Library
32101 076877495